

Bakgrundsinformation till artikeln ”Lärare mot alla odds” (sid 10-11)

Mr. Martine Memorial Fund Award är ett stipendium som skapades av VCDS och VCDS vänner för att hedra Mr. S. Martines (1947 – 2015) livslånga arbete i södra Indien mot kastdiskriminering och för daliternas (förr benämnda kastlösa) rättigheter. 1980 bildade han organisationen VCDS som han bland annat drev tillsammans med sin fru Mrs. S. Kousalya. En viktig inspirationskälla för Mr. Martine och VCDS är den brasilianske pedagogen Paulo Freire.

Stipendiet är indelat i fyra delar och delas ut till

- en lärare i VCDS och VCDS vänners kvällsskolor som verkat i Mr. Martines anda att medvetandegöra befolkningen,
- en elev som gjort framsteg i sin kvällsskolas Science Exhibition,
- en före detta medarbetare till VCDS och
- en social aktivist som verkar i närområdet.

Stipendietagarna uppmärksammas på dagen för Mr. Martines bortgång, 26 februari, med ett diplom och en bok om B. R. Ambedkar – dalitrörelsens viktigaste förebild och ordförande i Indiens första grundlagskommitté. Kriterierna för stipendiet har bestämts av VCDS och VCDS vänner och stipendietagarna utses varje år i samråd mellan VCDS och VCDS vänner.

Ett stort tack till ämneslärarförening LMNT (Lärare i Matematik, Naturvetenskap och Teknik) vars bidrag möjliggjort skapandet av detta stipendium.

(Notera att 2016, första året för stipendiet, delas stipendium endast ut till en lärare.)

NFE för demokrati

Tillsammans med VCDS personal, deras lärarutbildare och lärare driver VCDS vänner kvällsskoleverksamheter i byarna i Villupuram-distriktet i delstaten Tamil Nadu. Verksamheten innebär undervisning sex kvällar i veckan. Denna verksamhet går under namnet ”Non-Formal Education for Democracy” (NFE för demokrati) och finansierades 2006-2009 av Forum Syd (Sidas instans för utvecklingsinsatser) och VCDS vänner. Inledningsvis drevs 30 kvällsskoleverksamheter vilket senare blev 27 stycken. Finansieringen från Forum Syd inordnades under tre projektfaser. Fas 1: juni 2006 – april 2007. Fas 2: juni 2007 – april 2009.¹ Fas 3: januari 2009 – december 2009. Slutrapporten (ekonomisk redovisning, med revision, och utvärdering) för fas 3 lämnades in till Forum Syd i oktober 2010.

Då fas 3 syftade till att skapa ekonomisk hållbarhet för de 27 kvällsskoleverksamheterna har VCDS och VCDS vänner sedan juni 2009 drivit kvällsskoleverksamheterna på egen hand, utan finansiering från Forum Syd. För närvarande drivs 21 kvällsskoleverksamheter: 18 finansierade av VCDS vänner och 3 har VCDS själva lyckats hitta finansiering till.

¹

Det sydindiska skolåret går från juni till april. Maj månad är skolorna stängda.

Kastsystemet och daliterna

Enligt hinduismen är människorna indelade i fyra kaster/stånd. Enligt den hinduiska myten (Manus lag) skapades de fyra kasterna genom att människorna offrade en urmänniska. Brahminerna (präster) kom från huvudet, kshatriya (krigarna/adeln) kom från armarna, vaisha (hantverkarna) kom från låren och shudra (bönderna) kom från fötterna. En femte grupp, ”smutsen under fötterna”, hamnade utanför detta system och kallades för kastlösa eller oberörbara. Idag kallar de sig själva daliter, som betyder ”förtryckt från ovan”. Daliter är det officiella namnet och minst 170 miljoner är daliter i Indien. Kastsystemet är en social rangordning som lever kvar idag som bygger på renhet – orenhet. Det märks genom vem man äter med, att inte läpparna nuddar glaset man dricker ur, var i byn man får hämta vatten, val av yrke, inträde till hindutempel, vem man gifter sig med osv.

Daliter diskrimineras såväl i skolan som på arbetsmarknaden. De tvingas ta de sämsta, mest orena, arbetena vilket det värsta är att rensa offentliga toaletter. Men den svåraste diskrimineringen sker genom misshandel och även regelrätta mord.

Den indiska grundlagen, som trädde i kraft 1951, garanterar medborgarna alla medborgerliga och politiska rättigheter. Genom grundlagen är såkallad ”oberörbarhet” avskaffad och diskriminering på grund av kast förbjuden. Det indiska parlamentet har också antagit speciella lagar och inrättat särskilda kommissioner till skydd och stöd för kastlösa (och även kvinnor). De kastlösa har ett kvoterat antal platser i parlamentet, till offentliga arbeten och universitet.

Diskrimineringen drabbar även lågkastiga och stambefolkningen, så kallade ”tribals”.